

SAMOBORSKE

Br. 24

God. V.

Samobor, 15. prosinca 1956.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedinom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din., polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Narodne banke u Samoboru broj 415-T-88. — Glavni i odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 15. — Tiskara »Prosvjeta«, Samobor

NOVINE

SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE SAMOBOR

DAN JUGOSLAVENSKE NARODNE ARMIIJE

Dvadeset i drugog prosinca naša Narodna Armija slavi petnaest godišnjicu svoga postojanja. — Ratni vihor zahvatio je cijeli svijet. Njemačke i talijanske fašističke horde započele su divljačko uništavanje mirnog stanovništva diljem Evrope. Evropa je bila za njih premalena i ratni bijes raširili su po cijelom svijetu.

Našli su dovoljno pomagača i slugu. Bilo je takvih i u našoj zemlji: četnici, nedićevci, ustaše, rupnikovci, propali političari i izdajnici. Svi su htjeli zagospodariti našom zemljom protiv volje onoga koji je najodgovorniji u donošenju odluke o vladanju našom zemljom, a to su naši narodi. Na besramnu izdaju naši narodi odgovaraju ustankom 27. srpnja 1941.

Narodi Jugoslavije nošeni parolom »Bolje grob nego rob«, vođeni slavnom Komunističkom partijom Jugoslavije stvaraju ustaničke jedinice, koje vode uspješne borbe protiv okupatora i domaćih izdajica. Puške u rukama radnika i seljaka vode borbu za slobodu naših naroda, za bolji život, za jednakost, za socijalizam.

Već 22. prosinca 1941. osnivaju se regularne jedinice, tada je formirana i I. Proleterska narodnooslobodilačka brigada. Udareni su temelji naše moćne Narodne Armije, koja iz dana u dan raste i jača, najbolji sinovi i kćeri naše zemlje, prekaljeni u teškim borbama, stupaju rame uz rame iz pobjede u pobjedu donoseći toliko željenu slobodu našoj zemlji. — Stvaranje Jugoslavenske Narodne Armije je Titovo djelo, revolucionarno djelo i zato Armija ima revolucionarni karakter.

Prošle su godine rata, naša Armija izrasla je u veliku, jaku, moderno naoružanu snagu socijalističke Jugoslavije. — To je jedina armija u svijetu, koja postoji radi pravednog i progresivnog zadaćka, ona čuva mirni razvoj naše socijalističke zemlje.

Danas kad slavimo petnaest godišnjicu stvaranja JNA, vojska i narod osjećaju isto. Svi su ponosni na uspjehe i rezultate, koji su postignuti u našoj Armiji.

Živjela Jugoslavenska Narodna Armija!
Živio njen vrhovni komandant drug Tito!

Oba vijeća Narodnog odbora općine živo su diskutirala o izvršenju društvenog plana i budžeta i o zaključcima prošlih zborova birača

11. XII. započela su svoju 15. zajedničku sjednicu oba Vijeća Narodnog odbora općine Samobor. Sjednici su prisustvovali narodni zastupnici Milka Kuftrin, Alojz Valečić i Stjepan Dovečer, kao i predstavnik Sekretarijata za opću upravu NOK-a Zagreb. Sjednici prisustvuju uz odbornike i građani-birači, kao i predstavnici pojedinih privrednih poduzeća i ustanova.

Odmah u početku čitao se zapisnik prošle sjednice. Odbornik Mijo Rešetar postavlja primjedbu zašto je za poslovođu paušalne radnje za povrće u Samoboru postavljena druga osoba, dok je zaključak NO-a glasio drugačije. Dano je objašnjenje da će izvještaj dati Komisija za postavljanje direktora, kada se dođe na tu točku dnevnog reda.

Pod 1. točkom dnevnog reda, gdje se je vršila analiza izvršenja društvenog plana za proteklih 9 mjeseci, u diskusiji sudjelovalo je 28 odbornika. Samo stvaranje planova za 1956. godinu u zaostatku je zbog poznatih razloga: nestašice električne energije prošle zime, zakašnjenje donošenja društvenog plana i budžeta za 1956., koji su doneseni na koncu V. mjeseca, a bilo je i drugih razloga u pojedinim privrednim granama. — Tako se jača društvena i privredna aktivnost u ostvarivanju planova odvija tek zadnjih nekoliko mjeseci ove godine. Iako će u 1956. biti premašeni planovi prošle 1955. godine, ipak će do kraja 1956. trebati mnogo zalaganja da se nadoknađi zaostajanje u planovima zbog rečenih razloga.

U diskusiji su sudjelovali odbornici: Josip Šančić, Stanko Fresl, Franjo Pogačić, Juraj Zorman, Alojz Žokalj, Alojz Valečić, Mirko Štengl, Jovica Gvozdenović, Mijo Krošelj, Josip Cvetković, Stjepan Kupres, Stjepan Dovečer, Hinko Šoć, Josip Ratešić, Milka Kuftrin, Ana Kovačić, Jurica Telišman, Antun Novačić, Stjepan Črnjak, Franjo Horvat, Josip Gabriša, Vjđ Komerički, Ignac Garašić, Stjepan Komarec, Vlado Peles, Stjepan Konosić i Ivica Kovačić.

U diskusiji dani su prigovori »Samoborki«, da se nikako ne sprema zadatku pečenja gipsa, iako su velike potrebe za istim, pa prevelikom lomom stakla u »Kristaluc«. Isto je izneseno, da se negdje neravno planiralo, uzimajući u obzir dobivanje investi-

cija, koje međutim dosada nisu realizirane, pa je zbog toga i manja proizvodnja. Isti slučaj je i sa »Elektronom« koji je na toj osnovi dobivanja investicija pripremio nacerte za 6 novih proizvoda a što se nije ostvarilo. — Predlagana je bolja organizacija posla i borba za veću produktivnost, a za drvenu industriju da treba misliti na preorijentaciju za stambenu izgradnju koju treba pripremljen dočekati, jer su samo u kotaru Zagreb za 1957. g. osigurana sredstva u visini od 4.090.000.000 dinara.

(Nastavak na 3 strani)

Godišnje skupštine SSRN

u IV. bloku

Osnovna organizacija IV. bloka održala je svoju Godišnju skupštinu 10. prosinca u zgradi bivše Vanjske općine. Izvještaj o radu Osnovne organizacije s osvrtnom na situaciju u zemlji i izvan nje podnio je tajnik Zdenko Tenk. Iz blagajničkog izvještaja vidljivo je, da je većina članova uplatila članarinu. U diskusiji su dotaknuta mnoga aktualna pitanja među kojima i naplata usluga za odvoz kućnog smeća. — Izabran je novi Upravni odbor u koga su ušli dosadašnji članovi s malim nadopunama.

u VII. bloku

Održana je 5. prosinca u prostorijama Narodne osmogodišnje škole Samobor. Skupštini je prisustvovalo 46 građana — članova SSRN-a VII. bloka.

Izvještaj o radu osnovne organizacije s osvrtnom na političku situaciju u zemlji i izvan nje podnio je tajnik Osnovne organizacije.

U vrlo živoj diskusiji dotaknuta su pitanja: cijena na tržištu poljoprivrednih proizvoda, otvaranje trgovine voćem i povrćem, mljekarnica, restauracija za društvenu prehranu, a naročito je diskutirano o komunikacionim vezama sa Zagrebom. U željezničkim vagonima nema svijetla, ne loži se, stakla na prozorima su razbita, a autobusna linija je preopterećena. Osjeća se potreba za povećanjem vo-

(Nastavak na 2 strani)

Proslave Dana Republike

u Samoboru

Općinski odbor SSRN priredio je 28. XI. u Narodnom domu svečanu akademiju u čast Dana Republike, kojoj je prisustvovalo preko 500 osoba.

Referat o značenju 29. novembra održao je drug Stanko Vugrinec, predsjednik NO-a općine Samobor. U izvedbi programa učestvovala je gradska glazba s obje himne i dvije koračnice, DTO »Partizan« sa 3 vježbe i veliki zbor Narodne osmogodišnje škole s 4 pjesme uz pratnju na glasoviru.

Ritmčke vježbe izvele su učenice VIII. razreda iste škole, a uvježbala ih je nastavnica Smiljka Levak. — Svečanost je završena ispaljivanjem raketa, koje su svojim žarkim bojama u raznim kombinacijama privukle pažnju velikog broja građana. Pravo narodno veselje potrajalo je dugo u noć i na taj način proslavljen je taj veliki narodni i državni praznik.

I u ostalim mjestima općine Samobor održane su akademije s biranim programima i vrlo lijepo posječene uz narodno veselje. — Tako su svečanosti održane u Sv. Nedjelji, Bregani i Rudama, a posebno u našim tvornicama.

u Bregani

Dan Republike svečano je proslavljen i u Bregani. U punoj dvorani opširan referat o značenju toga historijskog dana održao je drug Seido Obarčanin. U izvedbi programa pored ostalih učestvovali su prosvjetni radnici i učenici Osmogodišnje škole u Bregani.

u Sv. Nedjelji

Malo koja škola u bližoj okolici može se pohvaliti tako lijepom dvoranom za kulturne priredbe i proslave, kao Sv. Nedjelja. Ta se dvorana uoči 29. studenoga ispunila — ujutro malim gledaocima, a na večer odraslim posjetiocima. — Uvijek se djeca vesele, kad mogu nekom pokazati što su naučila i što znaju.

Proslava »Dana Republike« bila je za njih prilika, koju oni nisu propustili. Iza održanog referata o značaju Dana Republike za naše narode, izveli su učenici nekoliko lijepo uvježbanih točaka. Naročito su djeca rado gledala naša narodna kola, plesana u narodnim nošnjama iz okolice Sv. Nedjelje, a praćena vrlo lijepim i složnim zborom. — Igrački, koji su vrlo poučno djelovali na najmlađe, pokazali su nadarenost djece, da se snadu u svojoj ulozi i da se kreću među kulisama naravno i slobodno.

I za one najmlađe, koji su prvi puta kao učenici prisustvovali svečanosti, bio je to značajan dan. Isprva su bojažljivo gledali oko sebe, a kad su stali pod pionirsku zastavu, da polože svečani zavjet, onda su se njihove oči uozbiljile i držanje im je postalo svečano.

Znali su, da ih svi promatraju i da čuju njihove riječi pionirskog zavjeta, koje ti najmanji nikad ne će zaboraviti.

Kad se zastor posljednji put rastvorio, na pozornici je stajala grupa djece s grbovima svih naših republika. Oni su dali najljepšu recitaciju te večeri.

Priredba je bila rezultat zajedničkih napora nastavnika i učenika, da što svečanije proslave Dan Republike.

M. S.

STOČARSTVO

METILJAVOST najraširenija bolest naše stoke

Metiljavost je najčešća i najraširenija namešička ili parazitarna bolest naše stoke. O njoj je gotovo svaki stočar mnogo toga čuo. Svaki je vidio bolesnu stoku i imao prilike da osjeti štete, koje ona uzrokuje.

Unapređenju poljoprivrede posvećuje se posljednjih godina znatna pažnja, koja se ne može zamisliti bez naprednog stočarstva i povećanja stočne proizvodnje. Kako su štete od metiljavosti veoma velike, a rijetko koji stočar vodi o njima računa prisiljeni smo sada, da uz pomoć narodnih vlasti, pridemo rješavanju toga problema.

U godini 1926. i 1927. uginulo je od metiljavosti u bivšoj Jugoslaviji preko 60.000 krava, oko 300.000 ovaca i oko 6.000 koza, a 1955. bilo je još gore, ali nam nisu poznati statistički podaci za cijelu Jugoslaviju, pa ih radi toga ne iznosimo. — Mnogo je domaćinstvo ostalo bez svoje muzare, a djeca bez mlijeka.

Naročito je stoka stradala prošle godine, kad se pojavila akutna metiljavost u Posavini, Podravini i u području većih rijeka, gdje je bilo uginuća od 20 do 30% kod krava.

Od metiljavosti oboljevaju goveda, ovce, koze, svinje, konji, zečevi, snje pa i ljudi.

Metiljave krave gube godišnje oko 150 l mlijeka. Uz najbolju hranu mršave, slabe, te troše uzalud hranu. U koliko je krava bređa često znade pobaciti, u koliko ne pobaci, telenja su redovito teška, a nije rijetko, da krava i tele uginu.

Metiljavim ovcama ispada vuna, gube na težini, a ponekada, ako se zakasni sa liječenjem, oko 50% ovaca uginu.

Bolesne svinje unatoč dobre ishrane osjetljive padaju na težini i lako poboljevaju od raznih zaraznih bolesti.

Konji mršave i brzo se zamaraju kod rada.

Bolesna divljač: zečevi, i srne masovno ugibaju naročito u zimi kad je slabija ishrana, a time se nanosi velika šteta lovnoj privredi.

Za invaziju naročito su pogodna kišovita ljeta. Uzročnik metiljavosti je metilj, crv u obliku lista velik 3—5 cm, a živi u žučnim kanalima jetre, tamo se hrani, izlučuje otrove i pošto je svaki crv obesporni izlučuje i jaja. U jetri ih znade biti toliko da tkivo jetre potpuno propadne, a ostanu samo prošireni žučni kanali sa metiljima.

Metilji ostaju u govedu od 3—5 godina, izlučuju jaja koja sa žuči dolaze u crijevo te balegom napolje. Balegom dolaze na pašnjake i livade i padnu li na vlažnu zemlju iz jaja se razvije mala ličinka (miracidij), koja se pomoću trepetljika kreće po vodi, dolazi do jedne vrste pužića kojega nazivamo puž barnjak (galba truncatula), koji služi kao posrednik, u kojem će se ličinka dalje razvijati. Taj puž živi u sporo tekućim potočićima, stajaćim vodama jarka u cestu, otiscima govedih i konjskih nogu itd. Iz pužića izlazi 5—8 ličinki, koje se dalje razvijaju i množe, te plivajući po vodi pričvrste se na travu začahure i tu ostanu.

Stoka ih tako uzimajući travu ili sijeno pojede, u ustima i crijevima začahure se otopi, a mladi metilji probuše crijevo, ulaze preko trbušne šupljine probušivši ovojnicu jetre u krv, u žučne kanale i pluća, gdje rastu oko 3 mjeseca, dok postanu potpuno zreli da vrše svoje parazitsko djelovanje.

U razvoju metilja neophodno je potreban uz jaja i puž barnjak, bez kojega se ne može metiljavost širiti, jer jaja u koliko nema posrednika propadaju. Kako se jaja nalaze u balegi stoke, to je potrebno gnoj pakirati u uredna gnojišta i ne izvoziti ga na livade i pašnjake dok nije odležao barem 3 mjeseca.

Uz to je potrebno davanje protumetilja stoci u jesen i proljeće i to barem 2 tjedna prije izlaska u proljeće na ispašu. Protumetilj ubija samo metilje, a na jaja ne djeluje, ali pošto je za vrijeme davanja protumetilja povećano izlučivanje jaja, to se preporuča dati isti 14 dana prije izlaska na ispašu, da ta velika količina jaja ne dođe odmah an pogodno mjeso za razvitak. Davanje protumetilja treba ponoviti nakon 3 mjeseca, da se unište oni metilji, koji su se razvili kroz 3 mjeseca koliko traje razvoj i rast metilja.

Kako je kod nas skoro 90% stoke metiljavu, odlučeno je, ne dozvoliti u proljeće izgon stoke na ispašu vlasnicima, koji ne će dati protumetilj svojoj stoci. U vezi s time održavaju se predavanja u selima i osnivaju odbori, koji će voditi kontrolu tko će davati protumetilj, a tko ne.

Osnovnu borbu moramo usmjeriti na uništavanje pužića barnjaka, jer je on jedini posrednik u kojem se može jaje metilja razvijati, te ako nje ga ubijemo nestat će i metiljavosti.

Najbolje je sredstvo, pristupiti odvodnjavanju pašnjaka i livada kopanjem graba, te time spriječiti dulje zadržavanje vode. Imajući u vidu koliko štete stočar nanosi sebi ako grabe ostaju zatrpane, dobivajući čno malo livade sposobne za ishranu, treba još ove zime pristupiti tome zamašnom poslu.

U borbi protiv pužića mogu se upotrijebiti i kemijska sredstva i to modra galica u razređenju 1 : 10.000 do 1 : 20.000, što treba izvršiti prskanjem, ili posipavanje tla mješavinom galice i suhog pijeska u omjeru 1 : 6.

Osim modre galice vrlo dobro djeluje superfosfat 300—400 kg na 1 ha ili kalcijev cijanamid u istoj količini.

B. Mataušić, veterinar

POLJOPRIVREDA

Zimsko prskanje voćaka

Ogromne su i raznovrsne štete, što ih svake godine nanose na voćkama razni štetočine i bolesti. Najpoznatije štetočine na voćkama su šljivina štista uš, a na jabukama i kruškama kalifornijsku uš, pa se uglavnom protiv njih vodi borba za uništenje.

U prošloj godini zimsko prskanje dalo je dobre rezultate, a provodilo se na području Mjesnih ureda Samobor, Sv. Nedjelja, Galgovo i Bregana. U akcijama učestvovalo je 14 prevoznih i 5 lednih prskalica. Poprskano je 96.000 stabala jabuka, krušaka i šljivica, što predstavlja 72% od ukupnog broja stabala. Utrošeno je 13.225 kg sredstava za zimsko prskanje. Po jednom stablu utrošeno je 5.2 l rastopine t. j. žutog ulja, a to iznosi oko 25 dinara po jednom odraslom stablu.

U ovoj godini zimsko prskanje se nastavlja u onim selima gdje se prošle godine nije stiglo, te je već završeno u selima Klokočevcu, Bobovici i Otoku. Poprskano je 3.240 stabala jabuka, krušaka i šljivica. Akcija se nastavlja u selima Gradni, Celinama i Medsave, a nakon toga krenut će se prema Rudama, Braslovju i Manjoj Vasi.

Voćke u žumberačkim selima također su zaražene, pa će se i tamo uputiti ekipe s lednim prskalicama. Da bi se akcija prskanja mogla brže provoditi, nabavit će se još 6 prevoznih prskalica.

Godišnje skupštine SSRN

(Nastavak sa 1 strane)

znog parka, pa je ustanovljeno od strane članova da se vozni park može povećati nabavom novih autobusa putem dugoročnih kredita, pa će korisnici snositi troškove povećanja voznog parka bez povećanja tarife. U »Samoborskim novinama« je jedan putnik predlagao povišenje tarife na relaciji Samobor—Zagreb. Takav stav je oštro kritiziran.

Autobus iz Brežica naplaćuje po putniku 80 dinara, a za Samobor—Zagreb cijena vožnje je 100 dinara, gdje je frekvencija putnika mnogo veća.

O situaciji na tržištu u trgovini i mesnicama podnijela je izvještaj drugarica Ivka Soić, član Savjeta potrošača iz našega bloka. Situacija u mesnicama je potpuno nerazumljiva, dok cijene živoj stoci rapido padaju, cijene u mesnicama se ne mijenjaju.

Na nedostatke u mnogim pitanjima vrlo je lijepo obrazloženje dao drug Valečić.

Na kraju je izabran novi odbor Osnovne organizacije u koji su ušli dosadašnji članovi s malim izmjenama.

u III. bloku

14. XII. 1956. održana je Glavna skupština III. bloka SSRN-a. Skupština je bila prilično slabo posjećena, upravo jedan od najslabijih posjeta od do sada održanih glavnih skupština u ostalim blokovima.

Nakon podnešenih izvještaja predsjednika i blagajnika, data je razrešnica starom upravnom odboru. Po izvještajima razvila se diskusija u kojoj su iznašane neke potrebe spomenutog bloka. Naro-

ANEGDOTA IZ NO RATA

Zakonodavna skupština

Pošto je završeno Drugo zasjedanje AVNOJ-a pojedini članovi Pretsjedništva i Nacionalnog komiteta, a među njima i drug Moša Pijade, otišli su u Sloveniju, gdje su na planini Rog pripremali propise, kojima su razrađivane odluke donešene na zasjedanju u Jajcu.

U isto vrijeme vodila se Šesta neprijateljska ofenziva.

Kad su izvjesni nacrti bili gotovi, slani su u Vrhovni štab, drugu Titu da ih i on pregleda. Najprije je stigao jedan dio, a ubrzo zatim i drugi dio prijedloga propisa. Kad je to vidio, drug Tito će reći:

— Poručite zakonodavcima, da ih molim, da odlože ovu svoju snažnu ofenzivu dok ne svršim s neprijateljskom, inače ću propasti.

Nova informativno-dokumentarna publikacija „JUGOSLOVENSKI PREGLED“

Na inicijativu Sekretarijata za informacije SIV-a pokrenuta je informativno-dokumentarna publikacija »Jugoslovenski pregled«, koja će sistematski pregledno i sažeto donositi faktografske prikaze o Jugoslaviji. Ova publikacija će prema utvrđenom sistemu i tehnici, izlaziti svakog mjeseca u izdanju Publicističko-izdavačkog zavoda »Jugoslavija« pružati kontinuirani pregled činjeničkog stanja na svim područjima jugoslovenskog života.

»Jugoslovenski pregled« donosit će autentične podatke. Novom publikacijom popunjava se izvjesna praznina u našoj informativno-dokumentarnoj publicistici. Do sada u našoj zemlji nije bilo publikacije, koja bi integralno i kontinuirano, a pregledno mogla da odgovori na pitanja, koja zanimaju in aše ljude i strance, nije bilo publikacije koja bi bila praktičan izvor, kako podataka o čitavoj našoj stvarnosti, tako i o tekućoj problematici.

»Jugoslovenski pregled« će izlaziti svakog mjeseca na 48 stranica formata 20 x 28 cm, a štampat će se latinicom, ekavski.

Uredništvo »Jugoslovenskog pregleda« nalazi se u Beogradu, Dečanska 12. I. kat, telefon 28-368.

ca od Voćarske stanice u Zagrebu. Ako vrijeme dozvoli, bit će do proljeća poprskana sva stabla jabuka, krušaka i šljivica na području općine, a na užem području Samobora prskati će se i po drugi puta.

Ovako organizirani način prskanja naišao je na razumijevanje i zanimanje naroda.

Ovo je jedini način i put da se naše voće spasi od propadanja, a osobito sada, kada su mnoga stabla zbog smrzavice propala. Majetić, agr.

čito je bilo govora o postavljanju javne rasvjete i popravljanju cesta.

Izvršen je izbor nove uprave u koju su ušli stari odbornici s nekim malim promjenama, odnosno dopunama.

Od strane Narodne vlasti skupštini je prisustvovao predsjednik NO-a drug Vugrinec, koji je prisutnima objasnio neke probleme u vezi komunalne politike.

u II. bloku

11. XII. o. g. održana je Glavna skupština II. bloka SSRN-a, koja je bila vrlo dobro posjećena. Poslije podnešenih izvještaja razvila se živa diskusija u kojoj su tretirana komunalna pitanja.

Nakon date razrešnice starom odboru, izabrani su u novi Upravni odbor: Božidar Rodik, Franjo Kušter, Vera Bošnjak, Mira Kovačićek, Vlado Puškar, Velimir Matijašević, Ignac Rubinić, Branko Herceg, Božo Rudeš, Mijo Rešetar i Milan Kozlovec.

u VI. bloku

Dne 12. o. mj. održana je godišnja skupština Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije — VI. blok. Skupština je bila vrlo dobro posjećena.

VI. blok imade 270 članova. U toku 1956. g. ubrano je 11.320 dinara članarine.

Sastanku je prisustvovala narodni zastupnik Savezne skupštine drugarica Milka Kufrin, koja je na kraju prisutnima objasnila današnja zbivanja u svijetu.

Članovi SSRN-a bili su neobično zadovoljni s izlaganjem drugarice Milke Kufrin.

U novi Upravni odbor izabrani su drugovi: Ivan Sudnik, Ivan Venne, Branko Mataušić, Ladislav Babić, Ivan Banišić, Doroteja Mataušić, Pavao Sudar, Ivan Glavaš i Josip Krovinić.

VIJESTI

PREDRADNJE ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZANATLIJA

2. prosinca u Narodnom domu održana je skupština privatnih obrtnika na kojoj je preneseno pitanje njihovog zdravstvenog osiguranja.

Uslov za sticanja prava na zdravstveno osiguranje je u prvom redu učlanjenje u već postojeću Ustanovu za davanje pomoći privatnim obrtnicima, te uplatom upisnine od 500 dinara i uplatom doprinosa u iznosu od 1.100 dinara mjesečno i to za 2 mjeseca unaprijed, čime se stiče pravo na zdravstveno osiguranje s 15. siječnjom 1957.

Uz osiguranika pravo na zaštitu imaju žena i djeca ako potraze školu, odnosno, ako nije oženjen, član porodice koji se brine o osiguraniku pod uslovom, da nije sam socijalno osiguran.

Upis se vrši od 3. prosinca i za tu vrstu osiguranja vlada kod privatnih obrtnika veliko zanimanje. To osiguranje stupa na snagu, ako se upiše barem 50% obrtnika općine Samobor. Ujedno se radi i na penzionom osiguranju obrtnika koga stiče osiguranik s najmanje 5 godina staža.

Sve potrebne upute dali su prisutnim obrtnicima delegati iz Zagreba: drug Paripović, predsjednik spomenute Ustanove i drug Durlan od strane Zanatske komore.

HAJKA NA VEPROVE U ZUMBERKU

U hajci na divlje svinje, koju su poduzeli članovi lovačkog društva »Srna« iz Samobora, uspjelo je oboriti jednog vepra teškog 150 kg.

Vepar je pogoden sa 7 metaka i teško je utrditi čiji je bio smrtonosan — i kome pripada koža kao trofeja.

Vepar je visio na zidu mesnice Obrtnih poduzeća a čitave kolone znatizeljnika promatrale su tu grdosiju. — Meso je rasprodano u istoj mesnici po 150 dinara kg.

Svi znaci govore, da divljih svinja ima u Zumberačkom gorju lijepi broj i čim padne veći snijeg i omogućiti praćenje njihovih tragova, upriličit će se još nekoliko hajki i time smanjiti broj te inače štetne divljači.

NAŠAO DIJETE PRED KUĆNIM VRATIMA

Ivan Božić iz Ruda upoznao se s Josipom Kralj iz Velikog Trgovišta. Između njih se razvila ljubav od koje je ona ostala gravidna i pred 2 mjeseca rodila zdravo žensko dijete. Josipa se nije htjela udati za Božića, da ne mora živjeti na selu, pa su se sporazumjeli, da dijete bude kod nje, a on će joj pomoći oko uzdržavanja.

Izgleda, da si je Josipa nešto promislila, a moguće joj je dijete smetalo, pa se odlučila da ga odnese ocu. 2. prosinca oko 22 sata čuo je Ive plač djeteta pred kućom i kad je izašao imao je šta vidjeti: Dijete umotano u neke stare prnje ležalo je na njegovom kućnom pragu. Otišao je s djetetom na stanicu Narodne milicije, prijavio stvar, a dijete je privremeno smješteno u Dom narodnog zdravlja u Samoboru, dok mu se ne nađe mjesto u kojem od Domova, jer otac, obzirom na imovno stanje nije u mogućnosti uzdržavati dijete.

BUNKER U PODKROVLJU KAPELE SV. ANE

Patrola NM prošavši noću 9. o. mj. pored kapele Sv. Ane, čula je neku lupu i zabijanje u potkrovlju kapele. Tu je zatekla Marijana Šebeka i Vladimira Fresla, mladiće od 17 godina, kako zabijaju papire i daske i na pitanje šta tu rade, dobili su odgovor, da si prave sklonište za čitanje knjiga i promatranje okolice Samobora. — Kod njih je pronađen: dalekozor, specijalni džepni nož, baterijska reflektor svjetiljka, 2 čekića, kliješta i pištolj. — Fresl je učenik u privredi bravarske struke, dok Šebek radi kod »Vrećice« kao radnik.

Obojica su na stanici NM podvrgnuti saslušanju.

APEL GRAĐANA NA NOĆNE GALAMDŽIJE

Građani, radni ljudi, apeliraju na uviđavnost noćnih lutalica, da imaju smilovanja prema radnim ljudima, kojima je potreban otmor i da ne galame noću kad idu pijani kući, jer time bacaju ružno svjetlo na sebe pored narušavanja noćnog mira, koji je itekako potreban radnom čovjeku.

Građanin

BARIKADE NA CESTI

Tomo Terbašić iz Zagreba, vozio se svojim autom iz Zagreba u Smerovišće i na cesti naletio na barikade od drvla i kamenja. Srećom, nije došlo do nesreće. — Počinitelji su usput zapalili i stog kukuruzovine i time počinili vlasniku Tomi Kosu štetu od 3.500 dinara.

Počinitelji su iz Zagreba i protiv njih je podnešena prijava Javnom tužioštvu. Ta objest, tih inače starijih ljudi mogla je uroditi teškim posljedicama, koje su izbjegnute zahvaljujući laganoj vožnji i opreznosti upravljača kola.

DVIJE SAOBRAĆAJNE NESREĆE

3. prosinca vozio je teretni auto vlasništvo Auto-saobraćajnog poduzeća iz Brežica i pred gostioničkom Pavia Obranića u B.s.racu zaleteo se u Brijeg. Počinjena šteta cijeni se na 1.000.000 dinara. Uz šofera sjedila je Nada Sinko, i tom prilikom slomila lijevu nogu ispod koljena dok je šofer zadobio ogrebotine od razbitog stakla.

Nepoznati taksi iz Zagreba vozeći iz Smerovišća u Zagreb, zahvatio je Zvonka Radulovića iz Samobora, nanijevši mu tom prilikom teže tjelesne povrede. — Kasnijom istragom ustanovljeno je, da je kolima reg. br. H-1664 upravljao šofer Zagar iz Zagreba. Prema izjavi šofera on je toga dana vozio dvije mušterije u Lipovec, kojima ne zna imena, ali se ne sjeća, da je bilo koga oborio, jer da bi on u tom slučaju morao osjetiti sudar. — Istraga se nastavlja.

POČINIO SAMOUBOJSTVO

Bolto Rubinić iz Bukovja, bio je notorna pijanica i od silnog pića dobio neizlječivu bolest. — Saznavši, da mu nema spasa popeo se na tavan svoje kuće i počinio samoubojstvo vješanjem i time dokrajčio svoje muke.

SAMOBOR U — ZAGORJU ?

Ugodno se treba obradovati što se u turističkim kolima JZ (Jugoslavenske željeznice) uz obaveznu sliku Ozlja, Opatije i još nekih mjesta, koje su »Putnik« i JZ prihvatili kao pojam ljepota naše zemlje, pojavio i detalj iz staroga Samobora. Ali... dobronamjerna propaganda je ujedno ispala i loša informacija. Prosudite: u jednom odjeljku vagona JZ sa oznakom BC a 24 600 ispod slike Samobora piše:

SAMOBOR — JUGOSLAVIJA

Razvaline starog grada u pitomom Zagorju Isto se ponavlja na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku.

Samoborci! Da li pristajete na novu definiciju vaše geografske pripadnosti? Ako da, onda to objavite, jer će vas turisti informirani po JZ uzalud tražiti po Zagorju!

S. Žuljić

Zanimljivosti

DOMAĆICE UZALUDNO TROŠE TRI ČETVRTINE VREMENA I ENERGIJE

Dok priprema samo jedan jedini objed domaćica načini po kuhinji 500 koraka, a 40 do 50 puta pruži ruku da bi uzela ili odložila neki predmet. Tri četvrtine tih pokreta ona učini sasvim uzaludno, i to ali zbog toga što sama ne umije da predvidi što će joj od kuhinjskog posuđa ili namirnica biti potrebno kod pripremanja objeda pa ih ne pripravi na vrijeme, ili pak što joj nedostaju razni uređaji koji bi joj olakšali posao i uštedili vrijeme i trud. Pored toga, raspored stvari u kuhinji je obično takav, da i najspretnija domaćica mora bez potrebe da se »šetala« od štednjaka do vode i stola na kome priprema objed.

To uzaludno rasipanje energije, za koje mnoge domaćice nisu krive, može biti uzrok mnogih bolesti koje se javljaju kod žena u godinama. Oboljenja zglobova, naročito koljena, od kojih pati znatan broj domaćica preko 50 godina, u većini slučajeva posljedica je prekomjernog, a uzaludnog trošenja energije i suvišnih pokreta koje je decenijama iz dana u dan ponavljala.

SVAKI DRUGI NOBELOVAC — RĐAV UČENIK

Jedan švedski profesor u penziji objavio je prije izvjesnog vremena rezultate svoga dugogodišnjeg detaljnog proučavanja biografija svih dosadanih dobitnika Nobelove nagrade. Po njegovom tvrdjenju, svaki drugi nosilac Nobelove nagrade bio je rđav učenik i jedva je uspio da završi srednju školu.

Ipak treba dodati, da su ovi rđavi učenici pokazivali izvanredan uspjeh u predmetu koji su kasnije izabrali za svoju struku, a da su loše savladivali one predmete, koji s njihovim kasnijim pozivom nisu bili u vezi.

Sjednica oba vijeća NO-a općine Samobor

(Nastavak sa 1 strane)

Kod toga se treba boriti za tipiziranu stolariju, koja znatno pojeftinjuje gradnju.

Glavna diskusija u nastavku sjednice 13. XII. vodila se o poljoprivredi. Ustanovljeno je, da se u poljoprivredi u odnosu na ostale grane privrede, još uvijek manje ostvaruju planovi, jer osim ovaca u Zumberku, kao i nabava bikova, vršeni su pretežnim dijelom pokuši uz neke ozbiljnije prihvatanje hibridnih kukuruza, s kojima se postiglo uz pomoć stručnjaka vrlo dobre rezultate. Ovdje se ustanovilo da iako sredstva postoje i vrši se intenzivna akcija sa strane stručnjaka i organa vlasti i političkih organizacija u pripremanju ljudi, to ipak sami ljudi na sebi nisu dovoljno ozbiljno shvatili zadatak i preuzeli u svoje ruke inicijativu u općim poljoprivrednim zadrugama da ih usmjere u radu na unapređenje poljoprivrede.

U nastavku diskusije predlagano je, da se najprije sredi pitanje regulacije potoka i izvrše melioracije, da se preko toga dobije više krmne baze i više stoke, gnoja itd. — Na kraju 1. točke zaključeno je da se veća pažnja posveti izgradnji jama za gnoj i silosa po selima, da se za tu svrhu osiguraju šablone i preko zadruga osigura cement na kredit.

Dalje je zaključeno, da Savjet za poljoprivredu svaka 3 mjeseca daje izvještaj o učinjenom radu pred skupštinom narodnog odbora u vezi unapređenja poljoprivrede.

Analizom izvršenja budžeta za 1956. godinu uočeno je, da se planirani prihodi nisu mogli ostvariti zbog toga, što je svega 81% naplaćeno poreza od poljoprivrednih domaćinstava i svega 69% općinskog prireza od poljoprivrednih domaćinstava prema planiranim iznosima društvenim planom općine. Zbog tih razloga nisu se redovno mogli izvršavati ni budžetski rashodi, što je svakako utjecalo na normalno odvijanje pojedinih poslova iz raznih djelatnosti.

U diskusiji o izvještaju sudjelovali su: Franjo Horvat, Alojz Žokalj, Ivica Kovačić, Alojz Valečić, Mijo Požgaj, Vid Komerički i Stanko Fresl.

O svim prijedlozima i zaključcima održanih Zborova birača na području općine Samobor u razdoblju od 7. X. do 23. XII. 1956. resorni savjeti općine podnijeli su izvještaje, na koji način iste izvršavati. Tako razmotrene izvještaje oba Vijeća su primila na znanje i zaključeno je, da se na narednim Zborovima upoznaju birači. U pitanju kolektivnog osiguranja zaključeno je, a prema prijedlogu samih Zborova, da se raspíše anketa iz koje bi se saznali stavovi pojedinih sela za vrstu osiguranja.

Na prijedlog Komisije za izbore i imenovanja izabrani su članovi za upravne odbore Doma narodnog zdravlja u Samoboru, Narodne apoteke u Samoboru i Dačkog doma u Samoboru; imenovani su rukovodioci u Odredu za predvojničku obuku općine; te imenovani neki rukovodeći službenici u administraciji općine.

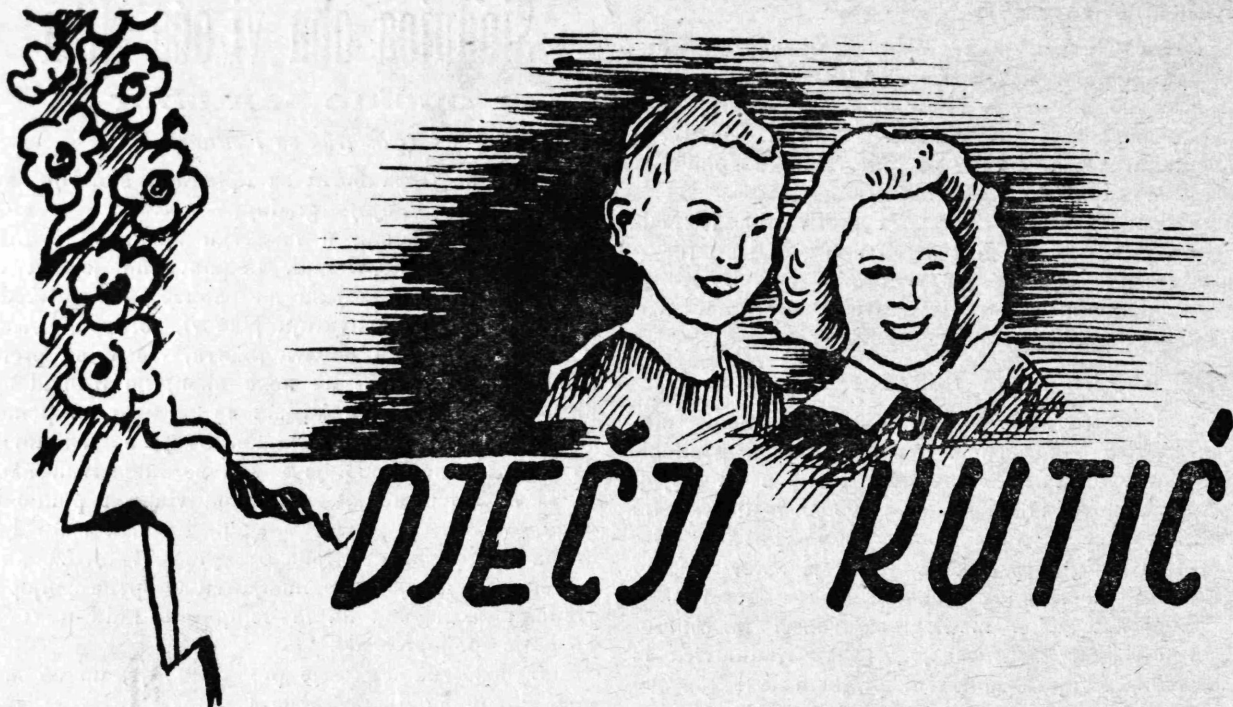
Na prijedlog Komisije za postavljanje direktora postavljeni su novi direktori u poduzeću: »Zumberak«, »Elektron« te poslovođa u samostalnoj trgovinskoj radnji »Povrće«.

Na prijedlog Komisije za propise oba Vijeća donijeta je Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Fonda za izgradnju škola, data je suglasnost na rješenje o dopunskim plaćama i položajnim dodacima službenika Sumarije Samobor, a nije prihvaćen prijedlog Komisija da se odobri još jedno radno mjesto odgojitelja u Dačkom domu Auto-mehaničke škole.

Na prijedlog Komisija za privredu oba Vijeća doneseni su zaključci: Podnijeti prijedlog Okružnom privrednom sudu Zagreb za prisilnu likvidaciju Poljoprivredne zadruge Strmec; donijeta je Odluka o taksi za boravak na području općine; odobrena je izmjena i dopuna Pravila poduzeća »Fotokenika«; odobreno je pripajanje Poljoprivredne zadruge Rakovpotok Poljoprivrednoj zadrugi Galgovo; poništen je nezakoniti zaključak Poljoprivredne zadruge Galgovo o otpisu manjka prodavaču; odobreno je Poljoprivrednoj zadrugi Sv. Nedjelja osnivanje ugostiteljskog pogona u Strmecu; date su garancije za kredite Tiskari »Prosvjeta«, poduzeću »Prehrana«, »Trudbenik« i »Kristal«, te samostalnim trgovinskim radnjama »Samoborski magazin« i »Povrće«.

Ujedno su doneseni zaključci na molbu za sniženje taksa na firme.

Na kraju sjednice primljen je izvještaj o stanju likvidacije Trgovinskog poduzeća »Vratnik«.

29. Novembar

Već mjeseci su mnogi prošli
Sad bliži se slavan dan
Republike naše drage Rodendan,
Sa slavljem ga dočekuju svi
Kao i mi pioniri — najmlađi.

Zastave i trobojke vijore po zraku
Novi pioniri polažu zakletvu
Titu i svojem socijalističkom narodu.
U srcima raste ponos i raj
Našom dragom Domovinom širi se
sunčev sjaj.

Jasna Veronek IV. b.

29. Novembar

Prošla su mnoga ljeta,
ja sam velika i znam
da je 29. novembar
slavan i znamenit dan.

Tog dana sve je veselo
pjevamo pjesme,
primamo nove pionire
i slavimo rodendan
naše drage Domovine.

Iz povorke, koja će ići ulicama
čut ćemo glasne poklike
»Živio 29. novembar Dan Republike«.

Branka Nakić, IV. b.

MIRKO RADUŠIĆ

Snješkovo kolo

Zaigrala djeca kolo
Oko bijelog Snješka.
Pa sve vrište od radosti,
A on im se smješka.

Naherio svoj šeširić
— Još, lonac prabake.
A štap rukom uperio
U male junake.

Da li želi štapom spriječit,
Da ga tko ne dira?
Ili možda samo tako
Djeci — dirigira?!

VRŠE SE PRIPREME ZA PROSLAVU
»DANA DJEČJE RADOSTI«

U okviru »Društva naša djeca«, već sada se vrše pripreme za što svečaniju proslavu »Dana dječje radosti«. Obzirom na okolnost, da društvo »Naša djeca« ne raspolaže financijskim sredstvima to su sindikalne podružnice donijele zaključak, da iz svojih sredstava kupe darove za djecu svojih članova, a za djecu sa sela, nabavit će se darovi iz dobivene dotacije. Za učenike viših razreda Narodne osmogodišnje škole priredit će se mala zabava uz buffet.

OTVORENA TRGOVINA
U ZAGREBAČKOJ ULICI

Na godišnjoj skupštini V. bloka SSRN, pored ostalih pitanja u diskusiji je postavljeno pitanje otvaranja trgovačke radnje u Zagrebačkoj ulici, čije otvaranje je neophodno potrebno za snabdijevanje pored Zagrebačke ulice, Radničke ulice, Naselja i drugih manjih ulica V. bloka. Veletrgovačko poduzeće pokazalo je razumijevanje, i tu želju građana V. bloka privelo u djelo. U toj, novo otvorenoj trgovini, pored mješovite robe, potrošači će se snabdijevati i kruhom.

Veletrgovačko poduzeće uvodi i jednu novost, prodaju ogrjevnog drva na kilograme i time omogućuje siromašnijim slojevima, da kupuju manje količine drva kao i oni, koji nemaju prostorija za smještaj većih količina drva. Drva će se prodavati bez povišenja cijena t. j. uz cijenu, kao na veliko. Ovu gestu spomenutog poduzeća pozdravili su stanovnici V. bloka s posebnim simpatijom jer im je na taj način ušteden dalek put do trgovina i pekare.

Kriminalna kronika

KRAĐA
U AUTOSAOBRACAJNOM PODUZEĆU

Obrtna poduzeća u Samoboru, podnijela su prijavu organima Narodne milicije zbog krađe karbonske osovne od automobila marke »Austin«. — Tom krađom poduzeće trpi štetu od 150.000 dinara.

Iza počinitelja krađe ostali su tragovi, pa se u tom pravcu vode izviđaji. To je saša treća krađa u istom poduzeću u posljednja 2 mjeseca.

TUČNJAVA KOD KARTANJA ZA NOVAC

Antunu Horvatu iz Otoka, koji se onako usput bavi nedozvoljenim točenjem pića, došao je Franjo Horvat i naručio litru vina i da im ne bude dosadno predložio da malo kartaju za novac. To je išlo lijepo sve do nekog malog nesporazuma između kartasa i Antun je dohvatio lovačku pušku, koju duži nepovlasno za svaki slučaj, i htio je valjda malo zaplašiti Franju. Međutim, Franjo je bio brži i oteo mu pušku i svu siomio na ledima Antuna. Sad je Antun podnio tužbu protiv Franje, zbog teže tjelesne povrede.

Tako je lijepo završila ova partija »šnapsla«. Rezultat: razbita puška, prebita leđa i malo kazne za nepovlasno točenje pića i držanje puške bez dozvole.

LOVAC — KRIVOLOVAC

Petar Mrakužić iz Prekrižja, član lovačkog društva »Sina«, otišao jednog dana u mlin da samleje nešto kukuruza. Da ne budu žganci suhoparni, pozelio si malo mesa k njima. — Dok mlin melje on će se malo prošetati po šumi. Uzeo pušku i psa i otisnuo se šumom. Nije potrajalo dugo, naišla plaha srna, jedan pucanj i bila je oborena.

Ovaj puta nije imao sreće i žgance je morao pojesti bez sretine, ali će mu iste malo zamastiti Kotarski sud.

BORBA S BESPRAVNIM TOČIOCIMA
ALKOHOLNIH PIĆA

Organi gonjenja vode godinama upornu borbu s ilegalnim točiocima alkoholnih pića. Mnogi od njih kažnjavani su po nekoliko puta osjetljivim novčanim kaznama pa i zatvorom, ali ih to nije urazumilo i odvratilo od toga, izgleda za njih unosnog, posla.

U posljednje vrijeme podneseno je nekoliko takvih prijava Kotarskom sudu protiv prekršitelja i presude su izrečene: Zlati Golner, s 1 mjesec zatvora — uvjetno na godinu dana, Alojzu Štefkoviću 10.000 dinara, Franji Druškoviću 5.000 dinara, Anastaziji Resar 21½ mjeseca zatvora, Antunu Horvatu iz Otoka 15.000 dinara i Ivki Lukač 15.000 dinara. — Podnijeta je prijava i protiv Božidara Guliša iz Samobora.

Zanimljivo je ovdje podvući, da unatoč osjetljivom kažnjavanju, broj takvih prekršitelja raste jer osim ovo nekoliko navedenih imade ih još dosta za koje se znade da se bave tim poslom. Nema nikakve sumnje, da će i oni prije ili kasnije osjetiti posljedice toga nedozvoljenoga posla i sad zavisi samo o visini kazne, koja bi utjecala u pravcu smanjenja prekršaja te vrste.

Zanimljiv je slučaj Anastazije Resar iz Orešja, koja vino kupuje u ugostiteljskoj radnji »Samoborska klijet« po 110 dinara a kod kuće ga prodaje po 130 dinara. Vjerojatno će kazna od 21½ mjeseca imati svoj pozitivan učinak.

O autobusnoj liniji Samobor-Zagreb i obratno

Svakodnevno primamo po koji dopis u vezi neugodne vožnje na relaciji Samobor-Zagreb, u kojima se putnici žale, predlažu pa čak i mole, da im se na neki način osigura udobna vožnja na toj inače kratkoj liniji.

Jedan od putnika piše:

Voziti se autobusom iz Samobora u Zagreb i obratno nije ni najmanje ugodno. To najbolje znaju oni putnici, koji se po nevolji svakodnevno voze u oba pravca. Naročito je nesnošljivo subotom, kada je gužva najveća.

Međutim, s malo dobre volje i smisla za organizaciju, gužva se dađe izbjeći. Potrebno je koristiti postojeće mogućnost, ali u prvom redu biti na čisto s tim, da je saobraćajno poduzeće radi putnika, a ne obratno.

Konkretno pitam se, je li bilo u redu, da se na pr. u subotu o. mj. u 14 i 30 sati ugura u Zagreb u autobus preko 70 osoba i da ih još nekoliko ostane neukrcano iako u dužeci u zadnje vrijeme za ovu relaciju koristi svoja dva autobusa. Zar se drugi autobus, koji je odveo putnike iz Zagreba u 13 sati nije mogao odmah vratiti i preuzeti dobar dio putnika od 14 i 30 sati, kada se zna da u ovo vrijeme redovito putuje toliko putnika, da su potrebna dva autobusa. Smatramo, da nije potrebno ni to, da sam konduker povećava gužvu, kada se kroz prenatrpan autobus gura između putnika radi naplate voznih karata, umjesto da vozne karte izdaje na ulaznim vratima onako, kako putnici pristižu.

U tome slučaju ne bi se moglo dogoditi, da se u autobus prokromčare putnici iz Podsuseda, koji inače imaju izvrsnu vezu između Zagreba i Podsuseda. Radi ovih se navedenog dana nija moglo ukratiti nekoliko putnika iz Samobora. Konduker je doduše, a na traženje putnika iz Samobora, pozvao one iz Podsuseda, da napuste autobus. Kada se tome nije nitko odazvao, putnici iz Samobora su zahtijevali da autobus ne stane u Podsusedu.

Doček Nove godine!

Kao i prošle, tako i ove godine Prosvjetna ustanova u svom kinu priređuje »Doček Nove godine 1957«, uz prikazivanje 2 izvrsna američka kolor filma i to:

1. »STAKLENA CIPELICA« — američki revijski kolor film, u glavnoj ulozi poznata glumica Lesli Caron;
2. »VESELO ISKRČAVANJE« — američki kolor film, muzička komedija, u glavnoj ulozi Mickey Rooney.

Ujedno će biti priređena tombola. Rezerviranje karata, kao i prodaja istih započet će 20. prosinca u upravi Prosvjetne ustanove

Uprava

MB

Gradnja je u toku

Radovi na izgradnji novog školskog prostora u Samoboru nalaze se u prvoj fazi. Upravni dio zgrade i 6 učionica sa potrebnim kabinetima već su stavljeni pod krov. U toku su radovi na unutrašnjem uređenju zgrade, to su uglavnom obrtnički radovi. Predviđa se započeti sa radovima na drugom dijelu zgrade u 1957. godini, a to je izgradnja daljnjih 6 učionica sa potrebnim kabinetima u koliko to budu dozvoljavale financijske mogućnosti.

Savjet za prosvjetu i kulturu NOK-a Zagreb slaže se s time, da se u Samoboru otvori jedna srednja škola i podupire prijedlog našeg Savjeta za dovršenje drugog dijela zgrade u 1957. godini.

Otvaranjem srednje škole u Samoboru oduševile bi se mnoge zagrebačke srednje škole jednog dijela učenika iz Samobora, a učenicima, koji putuju svakodnevno u školu u Zagreb omogućilo bi se normalno polaganje škole u Samoboru. Putovanja učenika u Zagreb izložena su velikim naporima, a i nizu negativnih pojava, koje se događaju prilikom putovanja.

S druge strane, saobraćajne veze ne dozvoljavaju učeniku, da se poslije škole odmah vrati kući, već jedan dio učenika treba da provede 8 pa i više sati dnevno na putovanju i u školi. Onda se možemo pitati, kada taj učenik stigne da nauči prođeno gradivo i uz najveće napore ne može postići orakav uspjeh kakav postižu učenici, koji stanuju u neposrednoj blizini škole. — U tom slučaju izloženi su i roditelji velikim troškovima, pa zbog toga ne mogu nabaviti učenicima pojedine udžbenike, koji su im najpotrebniji za uspješan rad u školi i kod kuće.

Na području Narodnog odbora općine Samobor postoje 24 narodne škole za opće obrazovanje sa

4.264 učenika od kojih bi jedan dio po završetku osmogodišnjeg školovanja želio produžiti školovanje u srednjoj školi, a nije im moguće putovati u Zagreb, pa se sve više postavlja pitanje otvaranja srednje škole kod nas.

Otvaranjem gimnazije u Samoboru omogućili bi jednom većem broju učenika završenje srednje škole, jer bi se roditelji iz okolnih sela lakše snašli za stan učenika u Samoboru, nego u Zagrebu, jedan dio učenika iz obližnjih sela bi putovao u školu, dok bi se jedan dio učenika mogao smjestiti u postojeći Dački dom.

Mnogi građani su pitali preko zborova birača što je s izgradnjom školske zgrade u Samoboru i što će biti u njoj prilikom njenog dovršenja, pa im ovim člankom ujedno dajemo odgovor.

Dovršenjem prvog dijela zgrade preselit će se u nju više odjeljenja Narodne osmogodišnje škole Samobor, a mislimo da će to biti početkom školske godine 1957.-58., a dovršenjem drugog dijela zgrade, otvorit će se u Samoboru jedna srednja škola — vjerojatno gimnazija.

Nužno je preseljenje viših odjeljenja Narodne osmogodišnje škole u Samoboru u novu zgradu, jer ista škola radi u prostorijama u 4 zgrade, koje ne odgovaraju higijenskim ni pedagoškim uslovima rada. Pored toga, školski prostor je toliko skučen, da ne dozvoljava dijeljenje pojedinih razreda na više odjeljenja, pa su neka odjeljenja sa prevelikim brojem učenika, što otežava rad nastavnika i postizanje dobre kvalitete nastave. U postojećim prostorijama nastava se odvija u 3 smjene dnevno, što otežava održavanje higijenskih uslova škole.

Iz Odsjeka za prosvjetu i kulturu

Kazalište

Gotovčev „Djerdan“ izveden na samoborskoj pozornici

4. prosinca gradsko kazalište »Komedija« iz Zagreba, izvelo je pred samoborskom publikom »Djerdan« — muzički igrokaz u 5 slika od Jakova Gotovca.

»Djerdan« je šesto, a po kvaliteti drugo djelo Jakova Gotovca, namijenjeno kazalištu, te iza »Ere s onoga svijeta« jedno od najboljih piščevih muzičkih ostvarenja. Igrokaz je napisan na temu novele »Djerdan«, pokojnog hrvatskog književnika Dinka Šimunovića, u koju je unešen duh i ritam narodne proze i poezije.

Djelo je bogato stvaralaštvom mašte našega naroda protkano velikim brojem pastirskih, ciganskih, žetelačkih pjesama, napitnica i rugalica, narodnih običaja, obreda i kola sve oblikovano u fine glazbene mimijature.

Odvijanje igrokaza na sceni u bogatim narodnim nošnjama s brzim mijenjanjem slika, daje toj pjesničkoj narodnoj umjetnosti posebnu notu i kolorit, koji je na prisutnu publiku ostavio dubok i snažan utisak.

Djelo je doneseno svježim i uvjerljivo i vrlo dobro su pogođeni karakteri glavnih protagonista pogotovo: gazda Gare, fra Jere, seoskog kovača Vice, Petrice, krčmarice Maše, otmičara Ive, lugana Rade. I oni u ostalim ulogama: kosaca, žetelaca, momaka, žena i drugih, pridonijeli su svoj veliki obol, da komad u potpunosti uspije i da bude vjerran odraz kraja i običaja naše Dalmatinske Zagore. Naročito scene s mnogo učesnika imale su posebnu draž i slikovitost i u njima je došlo do izražaja bogatstvo folklor Dalmatinske Zagore, naročito u živim bojama utkanim u narodne nošnje u kojima prevladava crvena kao simbol zdravlja, mladosti i snage.

Scenograf Ljubo Petričić, dao je od sebe maksimum te postavom scene i većtim manevriranjem sa svijetlom dokazao je svoju majstorsku vrijednost u postavljanju scene u realističkom narodnom stilu. Svoju umjetničku vrijednost dokazali su i redatelj Tito Strozzi i koreograf Dragutin Pogačar.

Sigurnom rukom dirigirao je orkestrom maestro Milan Asić.

Publika je izrazila želju, da se ovakve izvedbe češće upriliče, ali moramo im odgovoriti, da je to

vrlo teško obzirna na visoki honorar i skupi prijevoz što ne može pokriti kapacitet naše pozornice. To ne znači, da ne će biti priredaba ove vrste, ali zbog navedenih razloga dosta rijetko. Mabo

Narodno prosvjećivanje

Ovih dana održana je sjednica Savjeta za prosvjetu i kulturu NO općine Samobor kojoj su prisustvovali i predstavnici Prosvjetnog vijeća općine, Prosvjetne ustanove i narodnih sveučilišta. Sjednici je prisustvovala i narodni zastupnik Vijeća proizvođača, drug Stjepan Dovečer.

Raspravljalo se o radu Prosvjetnog vijeća općine, o tečajevima za opće obrazovanje u selima, o radu kulturno umjetničkih društava i ogranačka Seljačke sloge, o potrebi osnivanja knjižnica i čitaonica u našim selima. Naročito je raspravljano o radu svih društvenih organizacija na području naše općine, jer se njihova djelatnost na narodnom prosvjećivanju malo osjeća. Bilo je potaknuto i pitanje prikazivanja filmova u Samoboru i u selima, te je zaključeno da se oformi Savjet za izbor filmova, koji bi izabirao što kvalitetnije filmove za naša kina.

O radu Prosvjetne ustanove podnio je izvještaj Zdenko Tenk, koji je ujedno govorio i o potrebi i organizaciji obrazovanja radnika. Članovi Prosvjetnog vijeća okupili su se na prečesto otvaranje gostionice u većini naših sela, umjesto da se otvaraju čitaonice i knjižnice.

Zaključeno je da se u knjižnici Prosvjetne ustanove namjesti stalni knjižničar, koji će voditi brigu i o knjižnicama na području naše općine.

Prosvjetna ustanova sastavila je plan predavanja i prikazivanja filmova za područje naše općine, isti bi bio u cjelosti izvršen, da je bio ustanovi stavljen auto na raspolaganje. Svakako je potrebno ustanovi, s mogućnošću stalne upotrebe staviti automobil na raspolaganje za održavanje stalnih predavanja i prikazivanja filmova. Z. T.

MIRKO RADUSIĆ

Zima u brdima

Ponad zemlje skupili se
Oblaci visina.
A sa bijelih vrhunaca
Spušta se tišina.

Zamrla su sitna sela
Pod teretom snijega.
Kućice se samo dimom
Javljaју sa brjega.

Samo netko nekad takne
Granje tužnih šuma.
To se k njima vjetar svraća
Sa svog hladnog drumca.

I sva drva na sadrene
Kipove naliče.
Iz same šume zjape,
Ko čuda iz priče.

NARODNO SVEUČILIŠTE

Predavanje o Augustu Cesarcu

11. o. m. predavao je o revolucionarcu, književniku i publicisti A. Cesarcu prof. Vico Zaninović. U svojoj temi predavač je osvijetlio neke strane iz života i rada A. Cesarca, do sada manje poznate široj javnosti.

August Cesarec, kao osmoškolac sjeda na optuženičku klupu u Južićevom procesu zbog atentata na komesara Cuvaja. Tim povodom pisao je »Riječki novi list«, kome je bio urednikom Fran Supilo, da se je na optuženičkoj klupi našao slabunjav dječak od 14—15 godina, koji se je vrlo inteligentno branio i t. d.

Predavač je uspio od Cesarčeve rodbine dobiti i originalno pismo, koga piše mladi Cesarec svome prijatelju 6. VIII. 1912. god. t. j. na dan atentata na Cuvaja.

A. Cesarec je odlazio u 2 navrata u Rusiju i po povratku iz Moskve opisao je strahote gladi i bijede, koja je vladala iza Prvoga svjetskog rata u tom velikom ruskom gradu.

Pisao je romane, novele, feljtone, drame i članke i bio urednikom »Svijeta«. — Radio je na redakciji Marksovog kapitala čiji prvi svezak je izašao na dan smrti njegovog oca, stolarskog pomoćnika i tim povodom pisao je svojoj ženi između ostalog i ovo. »... danas je prestao živjeti najmiliji mi čovjek, moj otac, i interesantno, da je isti dan počeo živjeti Marksov kapital...«

Prisustvovala je Vukovarskom kongresu 1920. g., sastanku Socijalističkih partija Hrvatske, Srbije i Slovenije. — Za stare Jugoslavije proganjan zbog oštrog pisanja protiv tadašnjih političkih prilika. — To vrlo zanimljivo predavanje o tome velikom čovjeku, slušalo je preko 250 osoba većinom daka, s velikim zanimanjem. M. B.

Uspjelo predavanje drugarice Nade Sremec

27. XI. predavala je u čast Dana Republike u Narodnom domu, drugarica Nada Sremec o temi: »Sjećanje na Jajce«. U uvodu svoga predavanja osvrnula se na život naših naroda u bivšoj Jugoslaviji, njezin slom te Narodnooslobodilačku borbu 1941.—1945.

U obradi same teme osvrnula se na težak i naporan put 1943. članova AVNOJ-a od Otočca do Jajca i natrag, te njihov prvi susret s drugom Titom. — U toku predavanja osvrnula se na događaje u Madarskoj i govor predsjednika Tita u Puli, te o ulozi FNRRJ u međunarodnom zbivanju.

To zanimljivo predavanje slušalo je 250 osoba.

SPORT

Škola i sport

Dosadnja sportska aktivnost učenika Nar. Osmogodišnje škole u Samoboru bila je slaba. Svakako, da je sport onaj, koji najviše privlači omladinu. Već odavno se osjeća potreba, da se školska omladina u Samoboru okupi na sportskom djelovanju, da se povede briga za tjelesni odgoj i sportsku razonodu. Jasno, da su za to potrebni dobri i savjesni nastavnici tjelesnog odgoja, opremljena igrališta i vježbaonice, sa bogatim izvanškolskim sportskim životom. Svega navedenog do sada — nije bilo. Izgleda, da se na sport još gleda samo kroz prizmu nogometne lopte. No i to se može opravdati. Zašto baš najviše prijatelja ima nogometni sport u Samoboru. U Samoboru ima malo sportskih društava i poznat rad svakog društva. Tu su plivači, tenisači, streljačke družina, šahovsko društvo, skijaši i nogometaši. Nije naše mjesto b.š. tako maleno po broju stanovnika. Ima velik broj školske omladine nižih i viših razreda Osmogodišnje škole, Škole učenika u privredi i gimnazijalaca, koji polaze na školovanje u Zagreb. Treba postaviti pitanje, a koliko od njih se bavi sportom? Tek jedan vrlo malen neznatan broj. Dobar dio omladine, koji polazi u Zagreb, na školovanje živi u našem gradu kao da nisu stanovnici našeg mjesta, grad ih otuđuje, kvari, zahvata ih snobovsko ponašanje. Nakada su omladinci hrlili sportu, osnivali su svoje omladinske, studentske sportske klubove, a danas? U Samoboru rijetko vidimo kojeg omladince ili omladinku, da se bavi sportom, da se bavi sportom. Možda će netko primjetiti, da se danas živi bržim tempom, no baš u tom brzom tempu treba mnogo snage i uvijek će vrijediti stara izreka „U zdravom tijelu zdrav duh“ Možda su za učesće tako malog broja omladine u sportu kriva sama sportska društva, djelomično je i to točno, ali nije to hotimično, već opravdana krivnja.

Teške su financijske prilike u klubovima, skupe su rekvizite, no i to bi se nekako sredilo samo da omladina pristupi u sportska društva. U Samoboru je nepoznata igra košarka, rukomet, a zašto ne bi omladinci, koji polaze školu u Zagrebu prenijeli te poznate igre u Samobor, možda da rade u sklopu „artizana“. Veliki problem u Samoboru jesu sportski tereni. Ipak bi se moglo sa malo volje i dobrovoljnog rada urediti dobra sportska igrališta, koja bi trebala biti glavna sastajališta naše omladine, umjesto zagušljivih i zadimljenih plesnih prostorija. Savjet za prosvjetu i Komisija za fiskulturu trebali bi sa pozabaviti pitanjem sportske djelatnosti u Samoboru, izgradnjom sportskih terena, a i radom u sportskim društvima.

* * *

Nogomet

PRVA IZGUBLJENA UTAKMICA

»SAMOBOR«—»LOKOMOTIVA« 1:2

Nakon niza pobjeda, koje su se redale jedna za drugom, eto došao je i prvi poraz. Treba osjetiti i gorčinu poraza, ali ga treba sportski podnijeti. Nije tako strašan, protivnici su bili bolji, a pobjeda je zaslužena. Možda je opravdanje djelomično što nije za »Samobor« nastupio inače stup obrane, Ivica Strašček.

»Milicioner« je tim osvojio 2 važna boda, koji će Samoborcima mnogo nedostajati. Nije iskorištena prednost domaćeg terena i domaće publike. No i ovim porazom »Samobor« opet ostaje u gornjem dijelu prvenstvene tabele.

Na igralištu je bila magla, sudac je stajao oko sredine igrališta, lopta je bila upućena prema vratima »Samobora« i odbila se od vratnica i naš vratar je loptu primio, no sudac je bio mišljenja, da je lopta bila već u mreži, pa je dosudio zgoditak. Protiv sučeve odluke nije vrijedilo protestirati.

LAŽIRANJE UTAKMICA

Izgleda da je u Zagrebu u prošlogodišnjem prvenstvu bilo nepotrebnih dogovaranja za »lažiranje utakmica« za koje se vjerovalo, da će proći bez posljedica. No kako se sve ovakve zakulisne stvari doznaju i nehotice, tako je i sada ponovno izašla na javu utakmica I. razreda između »Slavije« i OTJ. Kaznjena su oba kluba, možda je to i nepravilno, jer vjerojatno uprave nisu u tom poslu sudjelovale, ali ipak kazna je izrečena. — »Samobor« koji je trebao 4. o. mj. odigrati prvenstvenu utakmicu sa »Slavijom« dobio je istu bez borbe sa 3:0 i povećao je broj bodova.

IZ OSMOGODIŠNJE ŠKOLE

U samoborskoj Osmogodišnjoj školi posljednjih dvije tri godine sve se više igra rukomet. Učenici su neobično zavoljeli ovu lijepu i dinamičnu igru. Da bi se ta grana sporta još više razvila i ojačala, ove godine osnovan je aktiv rukometa pri Osmogodišnjoj školi. Za predsjednika aktiva izabran je Dražen Mahović, a u tehničkoj grupi nalaze se slijedeći učenici: Mesić, Pavlović, Mladenčić, Prišlin za dječake, a Pavlić, Nemeč, Đaković, Mlinec i Frank za djevojčice.

Tokom zimskih mjeseci provest će se sve pripreme, kako bi se na proljeće moglo započeti redovitim vježbama.

NOVO SPORTSKO BURILIŠTE

Već odavno se osjeća potreba, da se kraj škole izgradi manje sportsko igralište. Postavljalo se pitanje, kuda to igralište smjestiti?

Konačno je ipak riješeno i to bolno pitanje. Učenici Škole učenika u privredi uredili su na bivšem školskom vrtu lijep manji sportski teren, koji će isključivo služiti učenicima samoborskih škola za sportsku djelatnost. —

Za pohvalu je rad učenika u privredi, koji su na izgradnji novog sportskog objekta dali 950 dobrovoljnih sati.

Z. T.

Planinarske vijesti

POHOD PLANINARA NA POHORJE

Grupa od 10 članova PD »Japetić« iz Samobora krenula je 28. studenoga preko Maribora na Pohorje. — Ovaj pohod je I. dio Slovenske planinarske magistrale i trajat će 4 dana. Vođe puta su drugovi: Zagoda i Dvoržak.

SKIJAŠKA SEKCIJA PD »JAPETIĆA«

započela je radom za buduću zimsku sezonu. Bude li dovoljno snijega održat će se tečajevi za pionire i omladince te nekoliko zanimljivih javnih natjecanja u skijanju i vožnji ručnim saonicama. Pozivaju se svi skijaši, da dolaze na redovite tjedne sastanke svakog četvrtka u 19 sati na večer u društvenoj prostoriji.

NOVE LEGITIMACIJE I ČLANARINA

Pozivaju se svi članovi PD »Japetića« koji još nisu podigli nove legitimacije i nisu uplatili članarinu za 1956. da to učine svakako tokom ovoga mjeseca. Sve povlastice u planinarskim kućama i na željeznici izdaju se samo članovima s novim legitimacijama, koje stječu Din 100.—, — Uplate plaćaju društveni blagajnik Vesna Jurčić i Ivica Sudnik.

IZ MATIČNOG UREDA SAMOBOR:

ROĐENI:

Ladović Nada, kći Stjepana i Druge — Sopić Stjepan, sin Ivana i Marije — Vutko Julijana, kći Jure i Barice — Franja Vinko, sin Tomić i Roze — Štengl Marijan, sin Josipa i Štefice — Reščak Josip, sin Franje i Magde — Dračlin Dragica, kći Franje i Fanike — Kupres Nevenka, kći Franje i Ljubice Prišlin Stjepan, sin Marka i Barice — Lukina Franjo, sin Franje i Barice — Runtas Julijana, kći Vida i Marije — Bišćan Biserka, kći Franje i Vere — Rudolf Vlasta, kći Ivana i Nevenke — Noršić Katica, kći Franje i Barice — Šebek Marija, kći Stjepana i Stanke — Delivuk Slavica, kći Tome i Danice.

Kupres Nada, kći Josipa i Jelene — Tuđan Ljiljana kći Pavla i Milke — Jurinec Nada, kći Maksa i Vere — Šimunović Boris, sin Josipa i Ružice — Štengl Regina, kći Ivana i Danice — Horvat Vlado, sin Jure i Anđele — Regović Blaženka, kći Dragice — Mataušić Branko, sin Franje i Slavice — Oršić Marijan, sin Dragutina i Režike — Crnoš Biserka, kći Franje i Marije — Plevko Stjepan, sin Stanke i Anastazije — Terihaj Ljerka, kći Stjepana i Francilke — Vlašić Mirjana, kći Dragutina i Vere.

SKLOPILI BRAK:

Mihelić Franjo, radnik i Vlahović Julijana, radnica — Mišić Mijo, kovač i Kucelj Barica, radnica — Curman Kazimir, radnik i Posarić Barica, radnica — Tančak Franjo, radnik i Jurec Marija, radnica.

UMRLI:

Bedenko Karolina, kućanica stara 75 god. — Leh-pamer Agata, kućanica stara 83 god. — Bedenko Janko, posjednik star 88 god. — Šipek Stjepan, brijač star 43 godine.

KINO »NARODNI DOM« PRIKAZUJE U DRUGOJ POLOVICI MJESECA PROSINCA

- 15.—17. »ČOVJEK IZ ALABAMA« — američki western u koloru. U glavnoj ulozi Glen Ford.
- 19.—20. »DESTROY« — američki film u koloru raden po noveli Maksa Brenda. U glavnoj ulozi poznati američki glumac Audy Murphi.
- 22.—24. »GOG« — američki film. Ovo je prvi film s temom u kojoj je fantastična budućnost usko povezana s današnjim stvarnim stanjem nauke. Američki učenjaci rade na konstrukciji i odašiljanju prvog umjetnog satelita u svemir.
- 26.—27. »ANA NA VRATU« — ruski film u tehnikoloru u kojem se prikazuje život artista u cir-kusu.
- 29.—30. »POD SUMNJOM« — domaći film po scenariju i režiji Branka Belana. Radnja se odigrava u vrijeme okupacije.

MALI OGLASNIK

PRODAJE SE KUĆA u Šmidhenovoj ulici 12. i cravnica u Zagrebačkoj ulici u površini od 500 čh. Upitati kod: Strašček-Kompare, Samobor, Šmidhenova ulica 8.

OGLAS

Auto-moto društvo »Samobor«, prodat će na JAVNOJ DRAŽBI motorkolač marke NSU 200 cm³ najboljem nudiocu uz gotov novac.

Javna dražba održat će se 23. prosinca u 10 sati prije podne kod Zdenka Fleissa u Samoboru. PRODAJEM OBITELJSKU KUĆU s dvorištem i vrtom te prostorijama sposobnim za vođenje obrta. Odmah useljivo. Upitati u uredništvu »Samoborskih novina«.

»ELEKTRON« TVORNICI ELEKTRIČNIH APARATA SAMOBOR

raspisuje

NATJEČAJ

za 1 službenika za obračun nadnica i vođenje poslova oko socijalnog osiguranja.

Plaća prema tarifnom pravilniku.

Uvjeti: Ekonomski tehnikum i 1 god. prakse, ili nepotpuna srednja škola sa 3 god. prakse u financ. struci. — Nastup službe odmah.

Pismene ponude slati na upravu poduzeća »Elektron« Samobor, Mlinska ul. br. 21.

ZANATSKA KOMORA ZA KOTAR ZAGREB ISPOSTAVA SAMOBOR

Broj: 205-1956.

OBAVIJEST

1. Pozivaju se drugovi obrtnici, da do 31. prosinca 1956. obave upis u zdravstvenu Ustanovu, prema zaključku sastanka održanog 2. prosinca 1956. Upisi se vrše u uredu Ispostave svakim danom od 8—12 sati.

Uplata 2.800 dinara na ime upisnine, te doprinosa za mjesec siječanj i veljaču 1957. god.

Sva daljnja obavještenja dobiju se prigodom upisa.

2. »Obrtničke kalendare« za 1957. god. uz cijenu od 220 dinara mogu nabaviti u uredu Ispostave.

3. Pretplatu »Zanatskog lista« za god. 1957. treba uplatiti tokom mjeseca siječnja 1957. godine.

Tajnik: Slavko Mihal, v. r.

Predsjednik: Franjo Ivanščak, v. r.

NARODNI ODBOR OPĆINE SAMOBOR raspisuje

II. JAVNO NADMETANJE

za izvođenje radova na izgradnji stambene zgrade u Grabru.

Nadmetanje će se održati 28. XII. 1956. u 8 sati prije podne u prostorijama Odsjeka za prosvjetu i kulturu NO-a općine Samobor (Trg kralja Tomislava broj 20.).

Predračunska svota iznosi 2.500.000 dinara.

Uvjeti i tehnička dokumentacija stoje na uvid interesentima svakog radnog dana od 10 do 12 sati u prostorijama istog Odsjeka.

Ponuđači će prije javnog nadmetanja dostaviti troškovnike u zapečaćenoj kuverti istom Odsjeku, kao i garantno pismo o položenoj kauciji.

Nadmetanju mogu prisustvovati i predstavnici ponuđača.